

Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa

lääkkäille ja omaisille yhdenvertaisemmat, paremmin koordinoitut ja kustannusten kasvua hillitsevät palvelut

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Lisäämme mahdollisimman
terveen & toimintakykyisen
ikäntymisen turvaavia
palveluja sekä monialaista
kuntoutusta

Kehitämme iäkkäiden
ihmisten kotiin annettavien
palvelujen määrää ja
sisältöä

Juurrutamme omais- ja
perhehoitajien jaksamista
tukevia käytäntöjä

Luomme ja kokeilemme erilaisia toimintamalleja

Korjaustoimiin on tarvetta

- Iäkkäiden palvelujärjestelmä on [pirstaleinen](#), sen rakenne ei ole uudistunut kansallisten tavoitteiden mukaiseksi, hyvät käytännöt ovat levinneet hitaasti ja alueelliset erot pysyneet suurina.
- Omaishoito toteutuu alueellisesti vaihtelevasti ja omaishoitoa tukevia palveluja tarjotaan liian vähän ja ne ovat yksipuolisia.

Muutosagentin tehtävät

- alueellisen iäkkäiden yhteen sovitetun palvelukokonaisuuden rakentaminen ja juurruttaminen
- muutoksen johtaminen
- maakunnan toimijoiden muutokseen innostaminen & motivointi
- tietoon perustuvan muutoksen johtaminen hallitsemalla alueellinen tietoperusta ja ymmärtämällä alueen historiallinen kehitys
- I&O -kärkihankkeen kokeilujen tuki niillä alueilla, joissa niitä on.

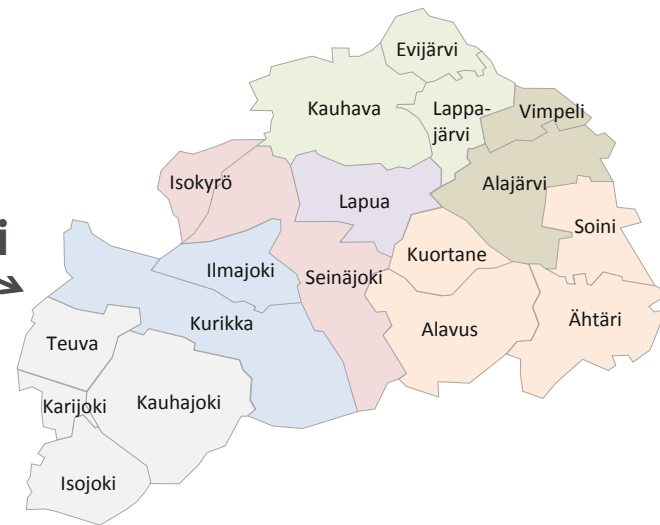
Muutosagentin työn tuloksena on kirjallinen ja alueen toimijoiden hyväksymä toimintasuunnitelma iäkkäiden elämisen ja palveluiden yhdistämisestä maakunnassa sisältäen toimintasuunnitelman toteutumisen seurannan (vrt. VaPL 980/2012, 5§).

I&O muutosagentti Etelä-Pohjanmaalla

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Muutosagentti

- Toimii osana E-P:n Sote:n palvelurakennemuutostusta
- I&O Muutosagentin johtoryhmän kokous 1 krt/kk
- Useita teematyöryhmiä
- Raportit STM:lle 1 krt/kk
- Maakuntien muutosagentit (19) 1 krt/kk Helsingissä

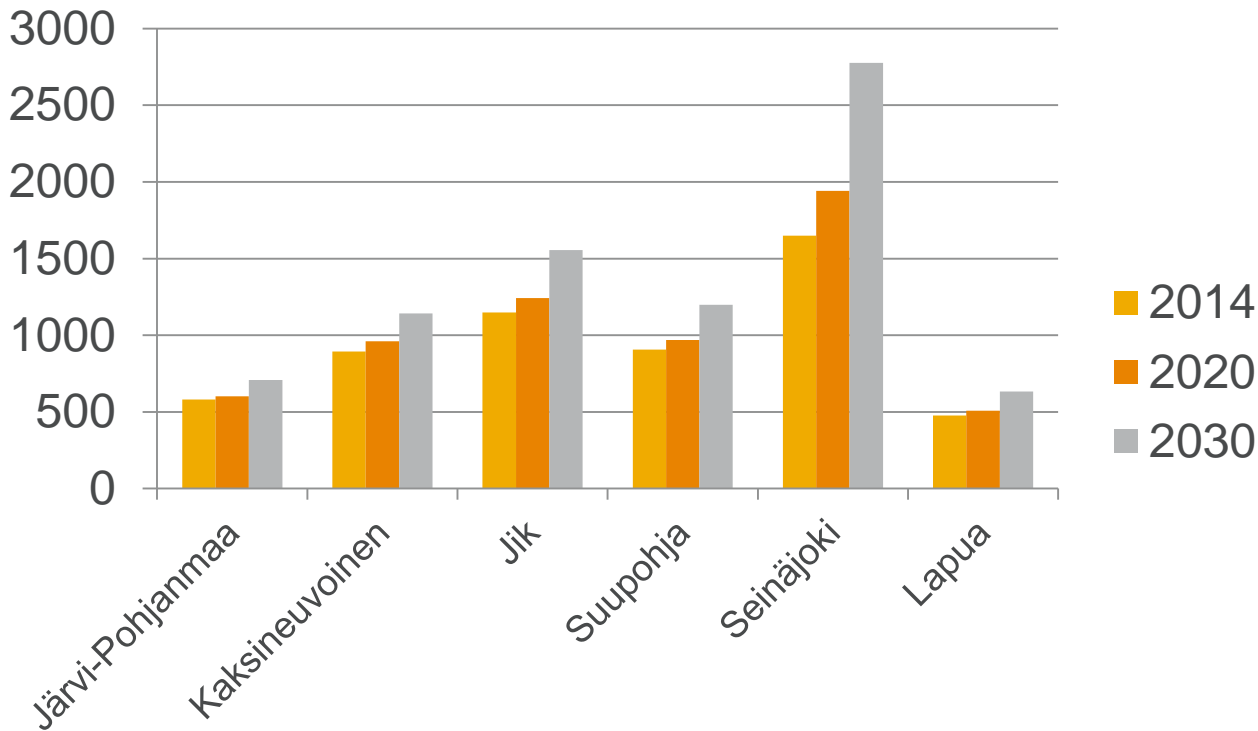
E-P:n alueen väestöennuste, 75 vuotta täyttäneet 2014–2040

		2014	2020	2030	2040
Suupohja	Koko väestö	23 094	22 664	22 110	21 613
	75 +	2 847	3 003	4 189	4 508
	75 + %	12,3	13,3	18,9	20,9
Seinäjoki ja Isokyrö	Koko väestö	65 922	70 644	76 634	80 742
	75 +	5 221	6 171	9 653	11 516
	75 + %	7,9	8,7	12,6	14,3
Kaksineuvoinen	Koko väestö	22 816	22 035	21 161	20 538
	75 +	2 893	3 002	3 910	4 245
	75 + %	12,7	13,6	18,5	20,7
JIK	Koko väestö	34 112	34 144	34 241	34 127
	75 +	3 712	3 834	5 497	5 960
	75 + %	10,9	11,2	16,1	17,5
Lapua	Koko väestö	14 700	15 285	16 009	16 482
	75 +	1 500	1 591	2 207	2 458
	75 + %	10,2	10,4	13,8	14,9
Kuusiokunnat	Koko väestö	22 003	21 175	20 296	19 701
	75 +	2 728	2876	3 940	4 249
	75 + %	12,4	13,6	19,4	21,6
Järvi-Pohjanmaa	Koko väestö	15 491	14 745	14 060	13 591
	75 +	1 886	1 857	2 469	2 712
	75 + %	12,2	12,6	17,6	20,0
Etelä-Pohjanmaa yhteensä	Koko väestö	198 137	195 844	199 682	201 977
	75 +	20 787	22 334	31 865	35 648
	75 + %	10,5	11,4	16,0	17,6
Koko maa	Koko väestö	5 478 556	5 631 017	5 847 678	5 984 898
	75 +	475 901	557 920	819 759	947 917
	75 + %	8,7	9,9	14,0	15,8

E-P:n alueen muistihäiriöisten määrän ennuste +65 -vuotiaat/

Ikääntyneiden kuntoutuksen selvitys E-P:lla 2015

Ikäihmisten prosenttiosuudet koti- ja laitoshoidossa vuosina 2014 ja 2015/ Sotkanet 2016

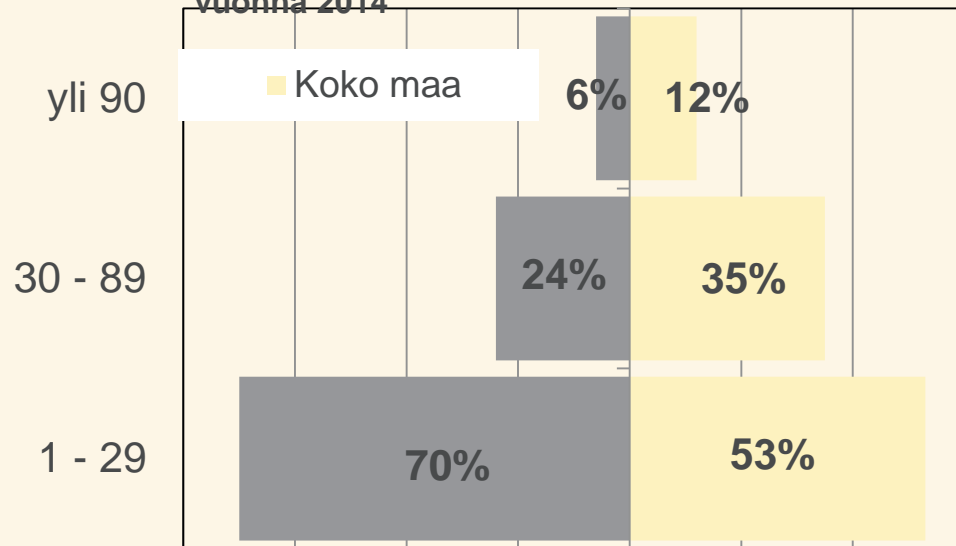
	Koko maa 2014	Etelä-Pohjanmaa 2014	Koko maa 2015	Etelä-Pohjanmaa 2015
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	11,8 %	15,7 %	11,8 %	16,5 %
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä	6,7 %	7,2 %	7,1 %	8,1 %
Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä	2,6 %	2,6 %	2,1 %	2,0 %

Kotihoidon käynnit asiakkaan luona kuukaudessa

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Etelä-Pohjanmaan kotihoidon asiakkaat kuukausittaisten käyntikertojen mukaan vuonna 2014

- **Intensiivistä kotihoitoa maan keskiarvoa vähemmän.**
- Toimiiko asiakasohjaus kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen välillä **kotihoitopainotteisesti?**
- Kotihoidossa huomattavan paljon vain vähän apua tarvitsevia

Lähde: THL Sotkanet

Hallituksen kärkihanke: Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa, STM

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Ikääntyneiden palvelut Etelä-Pohjanmaan alueilla

TILASTOTIETOJA ETELÄ-POHJANMAAN IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUISTA							
	SUUPOHJA	LAPUA	SEINÄJOKI	JÄRVI- POHJANMAA	2-NEU- VOINEN	JIK	ISOKYRÖ
YLI 75-VUOTIAAT 31.12.2014 (lkm ja %)	2847 12,3%	1500 10,2%	4653 7,6%	1886 12,2%	2893 12,7%	3712 10,8%	568 11,7%
ITSENÄISESTI KOTONA ASUVAT %	89,50 %	90 %	91,50 %	89,00 %	90,4% (2612)	89 %	92 %
VALTAKUNNALLISEN LAATUSUOSITUKSEN MUKAISESTI SEURAAVAT TIEDOT +75-VUOTIAIDEN MÄÄRÄSTÄ:							
SÄÄNNÖLLISEN KOTIHOIDON PIIRISSÄ 31.1.2016 %	12,3 % (351)	10% (153)	10% (476)	10,7% (201)	12,7% (369)	11% (410)	12,08 %
OMAISHOIDON TUEN PIIRISSÄ 1.1.-31.12.2015 %	8,1% (232)	5% (74)	6,2% (289)	8% (152)	3,9% (113)	5,7% (210)	5,95 %
YMPÄRI-VRK ASUMISYKSIKÖSSÄ 1.1.2016 %	10,5% (299)	10% (157)	8,5% (394)	11% (214)	9,6% (281)	9,7% (361)	4,90 %

Palvelurakennemuutoksen keskeiset tavoitteet

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Päätavoite:

Etelä-Pohjanmaalle muodostetaan yhteen sovitettu
iäkkäiden palvelukokonaisuus

Osatavoitteet:

- 1) Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- 2) Ikäihmisten kotihoidon vahvistaminen ja kehittäminen
- 3) Kaikenikäisten omaishoidon vahvistaminen

Toimenpiteet osatavoitteiden saavuttamiseksi

1) Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Keinot	Aikataulu/tarkistus-pisteet	Vastuutaho	Erityisesti huomioitavaa
Keskustelut/kuntakerrokset kunnan toimijoiden kanssa kuntien roolista iäkkäiden hyvinvoinnin – ja terveydenedistämässä	Tammikuu 2017 Tarkistus-pisteet/ Syksy 2017 ja Kevät 2018	Kuntien hyvinvoinnista vastaavat Muutosagentti Aksila	Aihe on ollut esillä jo useissa tilaisuuksissa
Maakunnallisen strategian hyvinvoinnin - ja terveydenedistämisen osa-alueessa on esillä iäkkäiden hyvinvoinnin- ja terveydenedistäminen	Huhtikuu 2017 Tarkastuspisteet/ Kevät ja Syksy 2018	Sote ja Maku valmistelu Muutosagentti Aksila	
Maakunnallisen Soten ja kuntien oman toiminnan yhdyspinta iäkkäiden hyvinvoinnin- ja terveydenedistämässä	Tammikuu 2018 Tarkastuspisteet/ Syksy 2018	Sote ja Maku valmistelu Muutosagentti Aksila	
Ikääntyvän väestön omaehtoisen hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen mahdollisuuksien luominen	Helmikuu 2017 Tarkistus-pisteet/ Kevät 2018	Kunnat Maakunta Yritykset Yhdistykset	Liittyy useille eri sektoreille
Kartoitetaan meneillään olevat kehittämis- ja tutkimushankkeet ja alueella tehdään tiivistä yhteistyötä näiden kanssa	Tammikuu 2017	Seamk Aksila SonetBotnia Yhdistykset	Kartoitettu osin Onni asuu kotona - hankehakemuksessa

2) Ikäihmisten kotihoidon vahvistaminen ja kehittäminen

Keinot	Aikataulu/tarkistus-pisteet	Vastuutaho	Erityisesti huomioon otettavaa
Maakunnallinen asiakasohjausmalli	Maaliskuu 2017 Tarkastuspisteet/ Syksy 2017 ja Kevät 2018	Muutosagentti Nimettävä verkostotyöryhmä	Alustavaa mallia on jo rakennettu
Maakunnallinen kotikuntoutusmalli	Joulukuu 2016 Tarkistuspisteet/ Syksy 2017 ja Kevät 2018	Muutosagentti Nimettävä verkostotyöryhmä	Hyviä malleja löytyy omasta maakunnasta ja muualta EpsHP:n kuntoutus selvitys 2015
Maakunnallinen kotihoito -kriteerit, mittarit, prosessit -sisällöt, etä- ja tukipalvelut -kotihoito 24/7, lääkehoito -toiminnanohjaus, muut työvälineet -johtaminen, esim. Lean -asiakasmaksut	Tammikuu 2017 Tarkistuspisteet/ Syksy 2017 ja Kevät 2018	Muutosagentti Kotihoidosta vastaavat Kotihoidontyöryhmä Sidosryhmät	Hyviä malleja löytyy omasta maakunnasta ja muualta Suomesta Useita erilaisia käytäntöjä maakunnan kunnissa ja yhteistoiminta-alueille
Teknologiasta kaikki irti -pilottikokeilut alueella	Maaliskuu 2017 Tarkistuspisteet/ Syksy 2017 ja Kevät 2018	EpsHP:n tietohallinto Eptek Aksila Kotihoidosta vastaavat Muutosagentti	Liittyy useille toimialueille

Jatkuu.....			
Ensihoidon mahdollisuudet kotihoitoon, esim. päivystys olohuoneeseen -pilottikokeilu (Eksote)	Syyskuu 2017 Tarkastuspisteet/ Kevät ja Syksy 2018	Ensihoito Perusterveydenhoito Kotihoito Muutosagentti	Alustavia suunnitelmia tehty
Lääkärikonsultaatiot 24/7 kotihoitoon, suunnittelu- ja pilottikokeiluja alueella Etälääkäripalvelut	Huhtikuu 2017 Tarkastuspisteet/ Syksy 2017 ja Kevät 2018	Perusterveydenhuolto Kotihoito Muutosagentti	Hyviä malleja olemassa Joitakin malleja jo testattu tai testauksia meneillään
Ikääntyneiden akuuttitilanteet ja ikääntyneet päivystyksessä toimintamallien kehittäminen	Syksy 2017 Tarkastuspisteet/ Kevät 2018	Erikoissairaanhoito Perusterveydenhuolto Kotihoito Muutosagentti	Hyviä mallia olemassa
Kotona tapahtuvan saattohoidon kehittäminen	Syksy 2017 Tarkastuspisteet/ Kevät ja Syksy 2018	Perusterveydenhuolto Kotihoito Muutosagentti	Keskussairaalassa toimii saattohoidon työryhmä, Kotisaattohoitoa on jo vaihtelevasti saatavilla
Perhehoitajien valmennus/ perhekotien määrään lisääminen	Toukokuu 2017 Tarkastuspisteet/ Kevät 2018	Ikääntyvien palveluista vastaavat Muutosagentti	Tällä hetkellä 2 perhekotia

Jatkuu.....			
Gerontologisen sosiaalityön vahvistaminen	Tammikuu 2017 Tarkastuspisteet/ Syksy 2017 ja 2018	Sosiaalityöstä vastaavat eri toimialueilla Seamk SonetBotnia Muutosagentti	
Tehostetun asumispalvelun kriteerien ja toimintojen yhtenäistäminen	Helmikuu 2017 Tarkastuspisteet/ Syksy 2017 ja kevät 2018	Yksikköjen vastaavat Muutosagentti	Laadittu eri kuntien yksiköiden kanssa yhteisiä laatukriteeriä
Lakkautetaan laitospaikat ja vähennetään ympärivuorokautisten paikkojen suhteellista osuutta + 75 -vuotiaiden määrästä. Vuorohoitopaikkojen ja päivätoiminnan lisääminen	2017-2018 Tarkastuspisteet/ Tammikuu 2018 ja Syksy 2018	Kunnat ja yhteistoiminta-alueet Ikäihmisten palveluista vastaavat Muutosagentti	Laitospaikkoja enää muutamia jäljellä Kiinteistöjen tilanne
Senioriasumisen kehittäminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen	Kevät 2017 Tarkastuspisteet/ Kevät 2018	Kunnat Muutosagentti	Senioritalohankkeita vireillä
Palveluseteli/asiakasseteli järjestelmän kehittäminen ja yhtenäistäminen	Syyskuu 2017 Tarkastuspisteet/ Kevät ja Syksy 2018	Palveluseteliasioista vastaavat Muutosagentti	Huomioitava valinnanvapauden toteuttamismalli

3) Kaikenikäisten omaishoidon vahvistaminen

Keinot	Aikataulu/tarkistus- pisteet	Vastuutaho	Erityisesti huomiioon otettavaa
Laaditaan maakuntaan yhtenäiset omaishoidon kriteerit, jossa huomioidaan eri omaishoito ryhmät	Tammikuu 2017 Tarkistuspisteet/ Syksy 2017 ja Kevät 2018	Muutosagentti Nimettävä verkostotyöryhmä	
Omaishoidontuen palkkiot yhtenäistetään	Syksy 2017 Tarkistuspisteet/ Kevät ja Syksy 2018	Muutosagentti Nimettävä verkostotyöryhmä	
Omaishoidon vapaiden järjestämisvalikoimaa lisätään	Syksy 2017 Tarkistuspisteet/Kevät 2018	Muutosagentti Nimettävä verkostotyöryhmä	
Omaishoidettaville ja -hoitajille laaditaan kuntoutussuunnitelmamallit	Syksy 2017 Tarkistuspisteet/Syksy 2017	Muutosagentti Nimettävät verkostotyöryhmät	Liittyy myös kuntoutus-työryhmän tehtävään
Luodaan omaishoitajan jaksamisen tukimalli	Syksy 2017 Tarkistuspisteet/Kevät 2018	Muutosagentti Nimettävä verkostotyöryhmät	
Perustetaan omaishoitokeskuksia	Syksy 2017/ Tarkastuspisteet/ Kevät ja Syksy 2018	Muutosagentti Kunnat ja yhteistoiminta-alueet	

Mitä pitää muuttaa?

- Palvelurakenteen uudistamista
- Palvelujen yhdenmukaistamista
- Yksilöllisiä palveluratkaisuja
- Uusia työtapoja, toimintakulttuuria, uutta ajattelua
- Uusia sähköisiä palveluja, teknologisia ratkaisuja
- Moniammatillisia toimintatapoja ja verkoston hyödyntämistä
- Muutoksessa johtamista, henkilöstö mukaan, Lean
- Asiakkaiden osallisuutta
- Läheisten osallisuus
- Valinnanvapautta
- Kuntien panostusta hyvinvoinnin ja terveydenedistämiseen ja maakunnan moniammatillisten asiantuntijoiden tuki kunnille
- Yhteistyötä, uudenlaisia yhdyspintoja kuntien ja maakunnan Soten välillä
- Julkinen - yksityinen - järjestöt -kentän uudelleen rakentuminen ja yhteistyö

Muutos on koko ajan läsnä

Digisote päivät, Hki 9-10.11.2016:

Ne organisaatiot, jotka pystyvät mukautumaan muutoksessa, etsimään uusia kustannustehokkaita toimintatapoja ja kuuntelemaan asiakkaiden tarpeita tulevat pärjäämään